

DOI: 10.31617/1.2025(159)02
УДК 339.97:336.72=111

ЧУГУНОВ Ігор,

д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

i.chugunov@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0002-3612-7236

КУЧЕР Галина,

д. е. н., доцент, професор кафедри фінансів
Державного торговельно-економічного
університету
вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

h.kucher@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0002-1714-5623

**МБРР У ФОРМУВАННІ
АРХІТЕКТОНІКИ
СВІТОВОЇ ФІНАНСОВОЇ
СИСТЕМИ**

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю забезпечення сталого розвитку та світової стабільності в умовах сучасних глобалізаційних викликів шляхом посилення фінансового впливу міжнародних інституцій. В основу дослідження покладено гіпотезу про формування архітекtonіки світової фінансової системи шляхом посилення регуляторного впливу та фінансового потенціалу глобальних фінансово-кредитних інститутів. У ході дослідження застосовано систему наукових методів і підходів. Методи наукової абстракції, системності та узагальнення використано для розкриття місця та ролі Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) у забезпеченні міжнародної стабільності та фінансуванні сталого розвитку. Завдяки методам аналізу та синтезу проведено оцінку показників фінансової діяльності, ефективності реалізації проєктів, розмірів фінансових потоків щодо їх впливу на міжнародну фінансову стабільність та забезпечення реалізації цілей сталого розвитку.

Історичні особливості створення, адаптаційні трансформації розвитку та функціонування МБРР впливають на результативність акумулювання та використання його фінансів. Досліджено структуру акціонерного

CHUGUNOV Igor,

Doctor of Sciences (Economics),
Professor, Head of the Department of Finance
State University of Trade and Economics
19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine

i.chugunov@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0002-3612-7236

KUCHER Galyna,

Doctor of Sciences (Economics), Associate
Professor, Professor of the Department of Finance
State University of Trade and Economics
19, Kyoto St., Kyiv, 02156, Ukraine

h.kucher@knute.edu.ua
ORCID: 0000-0002-1714-5623

**IBRD IN SHAPING THE
ARCHITECTONICS
OF THE GLOBAL FINANCIAL
SYSTEM**

The relevance of the research is due to the need to ensure sustainable development and global stability in the context of modern globalization challenges by strengthening the financial influence of international institutions. The research is based on the hypothesis of the architectonic formation of the world financial system based on the strengthening of the regulatory influence and financial potential of global financial and credit institutions. A system of scientific methods and approaches was used in the research process. Methods of scientific abstraction, systematicity, and generalization were used to reveal the place and role of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) in ensuring international stability and financing sustainable development. Methods of analysis and synthesis were used to assess the indicators of the financial activity, the effectiveness of project implementation, the size of the financial flows in terms of their impact on international financial stability and ensuring the implementation of sustainable development goals.

The historical features of the creation, adaptive transformations of the development, and IBRD functioning influence on the effectiveness of the accumulation and use of its finances. The structure of the Bank's share capital

Copyright © Автор(и). Це стаття відкритого доступу, яка розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

капіталу Банку. Проаналізовано використання його фінансових ресурсів у частині кредитної діяльності. Визначено загальну тенденцію до зростання показників валових і чистих виплат після 2020 р. Виявлено фактори, що впливали на показник прибутку до розподілу протягом 2016–2023 рр. Нарощування фінансового потенціалу МБРР дало змогу виділити кошти на підтримку заходів Міжнародної Асоціації Розвитку (МАР), а також сформувати загальний резерв і надлишок коштів. Аналіз динаміки та структури балансу МБРР показав тенденцію до зростання загальних активів, значний позитивний вплив інвестиційної політики на фінансові результати та динаміку показників портфеля чистих інвестицій. Реалізація місії МБРР забезпечується кредитною діяльністю та перерозподілом фінансових ресурсів з міжнародних ринків країнам-членам. Показники кредитного портфеля, поступове зниження співвідношення власного капіталу до наданих кредитів відповідають політиці Банку. У складі Групи Світового банку (WBG) МБРР активно впроваджує заходи щодо адаптивного розвитку інституції в умовах глобалізаційних викликів, що призвело до формування нового бачення місії та ініціатив щодо посилення міжнародного впливу, удосконалення підходів до надання фінансової допомоги та підвищення фінансової спроможності відповідно до прийнятої Стратегії на 2020–2025 рр.

Ключові слова: міжнародні фінанси, міжнародні фінансово-кредитні інституції, Група Світового банку, Міжнародний банк реконструкції та розвитку, фінансова допомога, світова фінансова стабільність, міжнародне фінансове регулювання, кредитні програми, державний борг.

JEL Classification: F34, H63, O19.

Вступ

Посилення глобальної фінансової та безпекової нестабільності, зростання ризиків і загроз, інтеграційні та дезінтеграційні процеси спонукають учасників світового фінансового середовища до посилення міжнародного співробітництва на рівні урядів держав та міжнародних організацій. Це дозволяє формувати узгоджені підходи, спільні політики, правові засади сталого розвитку світової фінансової системи, що є надзвичайно важливим в умовах міжнародної нестабільності.

Для розуміння особливостей світового розвитку важливою є праця *Lessambo* (2015), що намагається розкрити інформацію про діяльність міжнародних фінансових організацій, зокрема в контексті

was studied. An analysis of its financial resources concerning the Bank's lending activities was conducted. A general trend towards an increase in the indicators of gross and net disbursements after 2020 was identified. Factors that influenced the indicator of the profit before distribution during 2016–2023 were identified. The enhancement of the IBRD's financial potential has allowed for funding allocations to support the activities of the International Development Association (IDA), and the formation of general reserve and surplus funds. Analysis of the dynamics and structure of the IBRD balance sheet showed a trend towards growth in total assets, a significant positive impact of investment policy on financial results, and the dynamics of the net investment portfolio indicators. The implementation of the IBRD mission is ensured by lending activity and the redistribution of financial resources from international markets to member countries. The loan portfolio indicators, a gradual decrease in the ratio of equity to loans provided correspond to the Bank's policy. As part of the World Bank Group (WBG), the IBRD is actively implementing measures for the adaptive development of the institution in the face of globalization challenges, which led to the formation of a new vision of the mission and initiatives to strengthen international influence institution, improve approaches to providing financial assistance and increase financial capacity following the adopted Strategy for 2020–2025.

Keywords: international finance, international financial and credit institutions, World Bank Group, International Bank for Reconstruction and Development, financial assistance, global financial stability, international financial regulation, credit programs, government debt.

викликів, що впливають на їх діяльність, та роль останніх у світовій економіці. Аналіз іноземних наукових джерел дає змогу зробити висновки про увагу науковців і міжнародних експертів до діяльності міжнародних організацій та їх впливу на національний розвиток та світові трансформації. Найбільше значення серед них мають відповідні огляди та річні звіти міжнародних інституцій. *Camdessus* (2005, *November*) у своїй промові щодо довгострокових перспектив функціонування міжнародних фінансових організацій і важливості ініціювання ними подальших реформ задля розвитку людства окреслив напрями та потреби адаптації ресурсів для виконання нових місій. Акцентувавши на викликах глобального характеру, він зазначив про можливість їх подолання інституціями з глобальною компетентністю у координації з національними органами влади. *Broome at al.* (2018, *September*), досліджуючи міжнародні організації, стверджують, що виробництво транснаціональних знань є головним джерелом впливу на міжнародні організації, що надалі використовується останніми для вироблення глобальних еталонних показників національної продуктивності. На думку авторів, глобальний бенчмаркетинг міжнародних організацій виступає джерелом непрямої влади у світовій політиці, а легітимність окремих з їх показників є сумнівною, тому деякі норми та вимоги дотримання останніх розглядаються як засоби непрямого впливу на пріоритети державної політики. *Blom* (2021), досліджуючи міжнародні фінансові інститути, зазначає їх значущість в управлінні глобальними фінансами завдяки значній кількості учасників, поєднанню інтересів та функцій ринкового управління; акцентує на взаємозв'язку ринку, інтересах учасників та взаємозв'язку з розробкою державної політики. Він обґрунтовує, що розвиток міжнародних фінансових інститутів сприяє формуванню інформаційного середовища щодо взаємодії держави та бізнесу, а також формуванню ринкових структур, сприяє встановленню стандартів щодо прозорості та вирішення криз суверенних боргів.

Fernandes (2024, *November*) обґрунтовує необхідність активізації громадянського суспільства для формування суспільного тиску на країни G20 для підтримки реформ міжнародної фінансової архітектури, починаючи з 2025 р. З огляду на те, що МВФ та Світовий банк створені для формування міжнародної фінансової архітектури повоєнної епохи й вже відзначили 80-річчя, автор визнає, що в умовах сучасної ескалації глобальної кризи та загроз багатосторонньому порядку настав час істотних змін у фінансовій архітектурі, починаючи з Бреттон-Вудських установ. Ми погоджуємося з позицією автора щодо провідної ролі Бреттон-Вудських установ у забезпеченні світового сталого розвитку, проте вважаємо, що ці установи у ході еволюційного розвитку набули статусу глобальних інституцій та забезпечують формування архітектоники світової фінансової системи. Окремі положення з цього питання розкрито раніше (Чугунов & Кучер, 2022).

Досвід, накопичений міжнародними організаціями, дозволяє вирішувати окремі проблеми, але в умовах мінливого середовища, формування нових глобальних викликів та зростаючих потреб у фінансуванні стабілізаційних заходів суверенних країн, важливим є питання щодо достатності фінансового потенціалу міжнародних організацій та посилення їхнього впливу на забезпечення стійкості світових фінансів. Актуальним залишається розкриття особливостей фінансів Міжнародного банку реконструкції та розвитку як Бреттон-Вудської установи та їхнього впливу на сталий розвиток і світову стійкість, що потребує подальших досліджень в умовах сьогодення.

Серед вітчизняних учених, що досліджували питання світового розвитку та міжнародних фінансово-кредитних інституцій, зокрема Групи Світового банку та його структурних інституцій, застосування міжнародних кредитних інструментів, фінансової допомоги та механізмів співробітництва з Україною, варто зазначити таких як: Клименко (2017), Кожухова (2016), Колосова (2016; 2023), Северіна (2017), Сіденко та Кульбіда (2020), Сльозко (2015), Терещенко (2018) та інших.

Проведені вітчизняними та закордонними вченими дослідження є важливими, але наукові розробки щодо фінансів міжнародних інституцій, зокрема Бреттон-Вудських установ, їх адаптаційних трансформацій відсутні. В умовах посилення глобалізаційних та національних викликів і загроз, взаємозалежності світової фінансової стабільності та сталості розвитку в окремих країнах і регіонах світу важливим є проведення подальших досліджень щодо впливу фінансового потенціалу Групи Світового банку (ГСБ) (*The World Bank Group*), зокрема Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) (*International Bank for Reconstruction and Development*), на забезпечення міжнародної стабільності та світового розвитку.

Метою статті є розкриття особливостей функціонування фінансів МБРР, важливості їх адаптивного розвитку для забезпечення міжнародної фінансової стабільності. В основу дослідження покладено гіпотезу про формування архітекtonіки світової фінансової системи на засадах посилення регулюючого впливу та фінансового потенціалу глобальних фінансово-кредитних інституцій. Для досягнення мети передбачено завдання щодо визначення особливостей еволюції МБРР крізь призму розвитку Групи Світового банку; проведення аналізу формування статутного капіталу МБРР; розкриття особливостей формування та використання фінансових ресурсів МБРР; узагальнення перспектив розвитку МБРР як складової ГСБ. У ході дослідження застосовано систему наукових методів і підходів. Важливішими з них вважаємо: методи наукового абстрагування, системний та узагальнення – для визначення місця та ролі МБРР як складової ГСБ у забезпеченні міжнародної стабільності та фінансуванні цілей сталого розвитку; методи аналізу та синтезу – для оцінки показників фінансової

діяльності МБРР, результативності реалізації проєктів, розмірів фінансових потоків МБРР, що впливають на міжнародну фінансову стабільність та забезпечують реалізацію цілей сталого розвитку. Важливе значення щодо розкриття особливостей функціонування Групи Світового банку мали правові документи, матеріали звітності, публікації експертів ГСБ.

Структурно стаття поділена на три розділи. Перший розкриває історичний розвиток МБРР крізь призму цілей та особливостей розвитку Групи Світового банку, проведено аналіз формування його статутного капіталу, визначено топ 10 країн за найбільшими обсягами вкладених коштів. Другий присвячено розкриттю особливостей використання фінансових ресурсів МБРР у контексті проєктів, що реалізуються, фінансових показників кредитної діяльності банку, аналізу показників фінансової звітності. У третьому розділі розглянуто перспективи розвитку МБРР як складової ГСБ у частині запровадження новітніх підходів для реалізації сучасного бачення щодо місії Світового банку, удосконалення діяльності для прискорення реалізації цілей сталого розвитку та запровадження нової моделі фінансування для розвитку ГСБ.

1. Еволюція розвитку Міжнародного банку реконструкції та розвитку

Пророчі тези *Camdessus* (2005, *November*) про життєво важливу роль МВФ та Світового банку у формуванні стійкого та стабільного зростання в умовах глобального середовища, вирішення двох ключових проблем, пов'язаних з наданням підтримки країнам, що розвиваються, у їхньому прагненні стати розвиненими, а найбіднішим країнам – зменшити рівень бідності, тобто для скорочення розривів між ними, та зменшити безпекові й терористичні загрози, є за теперішніх умов актуальними. Змінюється національне та світове фінансове середовище, посилюються міждержавні зв'язки на двосторонніх і багатосторонніх засадах, зростає роль міжнародних організацій у вирішенні безпекових питань, але при цьому відбуваються адаптивні трансформації усіх суб'єктів, що функціонують на міжнародній арені. Постійні зміни фінансового середовища формують нові виклики та завдання, ризики та загрози. Їх вирішенням займаються як національні уряди та центральні регулятори, так і міжнародні інституції, діяльність яких спрямована на забезпечення розвитку та стабільності світової фінансової системи. Найпотужнішими, впливовішими та глобальними з них є МВФ та Група Світового банку. Результати нещодавнього дослідження фінансів МВФ (Чугунов & Кучер, 2022), окрім особливостей формування, використання, перерозподілу фондів фінансових ресурсів у системі МВФ, також розкрили важливу роль співробітництва між цими організаціями.

Фінансові відносини та фінансова система Групи Світового банку визначаються особливостями її еволюційного розвитку. Міжнародний

банк реконструкції та розвитку (МБРР) як Бреттон-Вудська установа створено у грудні 1945 р. з метою відновлення економік країн, зруйнованих війною, та підвищення економічного розвитку країн, що розвиваються. У привітальному листі до зустрічі представників МВФ та МБРР у 1946 р. *Harry S. Truman* застосував звернення: "*Inaugural meeting World Fund and Bank*", що визначило майбутнє Банку.

Відповідно до Статуту МБРР *Articles of Agreement* (зі змінами 2012). у ст. 1 зазначено п'ять цілей банку щодо його діяльності на відбудову та розвиток територій шляхом виробничого інвестування, відновлення повоєнної економіки, сприяння залученню іноземних інвестицій завдяки гарантіям або участі у позиках, збалансованому розвитку міжнародної торгівлі та підтримці рівноваги платіжних балансів; підвищення "продуктивності, рівня життя та умов праці на своїх територіях"; організація каналів надходження позик з міжнародних джерел для прискореної реалізації корисних і термінових проєктів; здійснення діяльності з урахуванням впливу міжнародних проєктів на національний бізнес та забезпечення плавного переходу "від економіки воєнного часу до економіки мирного".

Діяльність МБРР розпочалася з фінансування повоєнного відновлення країн Європи, реалізації Плану Маршалла 1947 р. шляхом розширення фінансування інфраструктурних проєктів у світі та впровадження навчання для урядовців країн-членів. В офіційних документах назва "Група Світового банку" почала використовуватися у 1966 р. у заяві С. Ноеля МакІвора, заступника директора Департаменту Південної Азії, ЕСАФЕ, яка описувала діяльність Групи Світового банку в Південній Азії. Та вже 30.09.1968 р. *McNamara* (1973, *September 24*), виступаючи перед Радою керуючих як президент Світового банку, окреслив заходи, спрямовані на розвиток країн-членів та сприяння ООН у зазначеному напрямі. Поступово відбувалося створення нових міжнародних інституцій у складі ГСБ: Міжнародної фінансової корпорації (*The International Finance Corporation*, МФК), що забезпечило можливість фінансування проєктів у приватному секторі. Важливу роль у становленні міжнародного фінансового середовища відіграло створення Міжнародної асоціації розвитку (*The International Development Association*, МАР), призначеної для надання фінансової підтримки найбільш некредитоспроможним країнам, зокрема фінансової і технічної допомоги *Explore History* (2024), створення міжнародного інституту гарантування й страхування від некомерційних ризиків – Багатосторонньої агенції з гарантування інвестицій (*The Multilateral Investment Guarantee Agency*, БАГІ).

Сформована Група в сучасних умовах забезпечує реалізацію поставлених цілей, завдань із виділенням необхідного фінансування для реалізації Цілей сталого розвитку, де МВФ та ГСБ (МБРР, МФК

і MAP) отримали статус спеціалізованих установ ООН (*Relationship Agreement with UN and IMF* (1947); *Specialized Agency relationship agreement IBRD and UN* (1947); *United Nations and International Bank for Reconstruction, and Development (Acting for and on behalf of the International Finance Corporation)* (1957); *United Nations and International Development Association* (1957).

Кожен складовий інститут ГСБ має статус юридично відокремлених та фінансово незалежних інституцій, які належать урядам країн-членів. МБРР для визначення кількості голосів застосовує такий підхід: кількість голосів у межах акціонерного капіталу (один голос за кожну акцію акціонерного капіталу) та додатково базові голоси при застосуванні додаткової підписки на капітал. Вони передбачають, що сума всіх основних голосів має дорівнювати 5.55% суми основних голосів і частки голосів для всіх членів (*World Bank Group, n. d.*).

Відповідно до ст. 2 Статуту МБРР *Articles of Agreement* (зі змінами 2012) "статутний капітал банку становить 10 000 млн дол. США в перерахунку на вагу та пробу на 1 липня 1944 р. Статутний капітал має бути поділено на 100 000 акцій з номінальною вартістю 100 000 дол. США за кожну, які є доступними для підписки лише для членів". При цьому він може бути збільшений за рішенням 75 % від загальної кількості голосів країн-членів. Підписний капітал поділений на дві частини: сплачений – 20% та 80% – неоплачена підписка, яка сплачується після звернення банку та є єдиною для всіх.

Формування акціонерного капіталу МБРР здійснюється з урахуванням визначених основних засад та впроваджуваних у подальші періоди підписок банку на капітал. На *рис. 1* відображено топ 10 провідних країн – членів Банку за найбільшими обсягами вкладених коштів. Ці дані свідчать, що найбільший вплив мають США, Японія та Китай. Середня ціна одного відсотка дорівнює 2 677.87801 млн дол. США. Дані МБРР засвідчують, що розширення акціонерного капіталу відбувається з прив'язкою до вартості дол. США 1944 р. Важливу роль у фінансуванні Банку відіграють країни з топ 10 країн з урахуванням впливу розмірів їх капіталів (лише 45.68% загального обсягу капіталу МБРР сформовано за рахунок інших 179 країн-членів Банку). Обсяги вкладених активів впливають на кількість голосів країн – членів. США мають 439.308 голосів, що дорівнює 15.49% загальної їх кількості; Японія – 200.718 (7.08% загальної кількості); Китай – 167.692 (5.91% загальної кількості). Щодо України, то обсяг вкладених коштів дорівнює 1436.1 млн дол. США 1944 р. (0.54%), а кількість голосів – 15.194, тобто становить 0.54% їх загальної кількості.

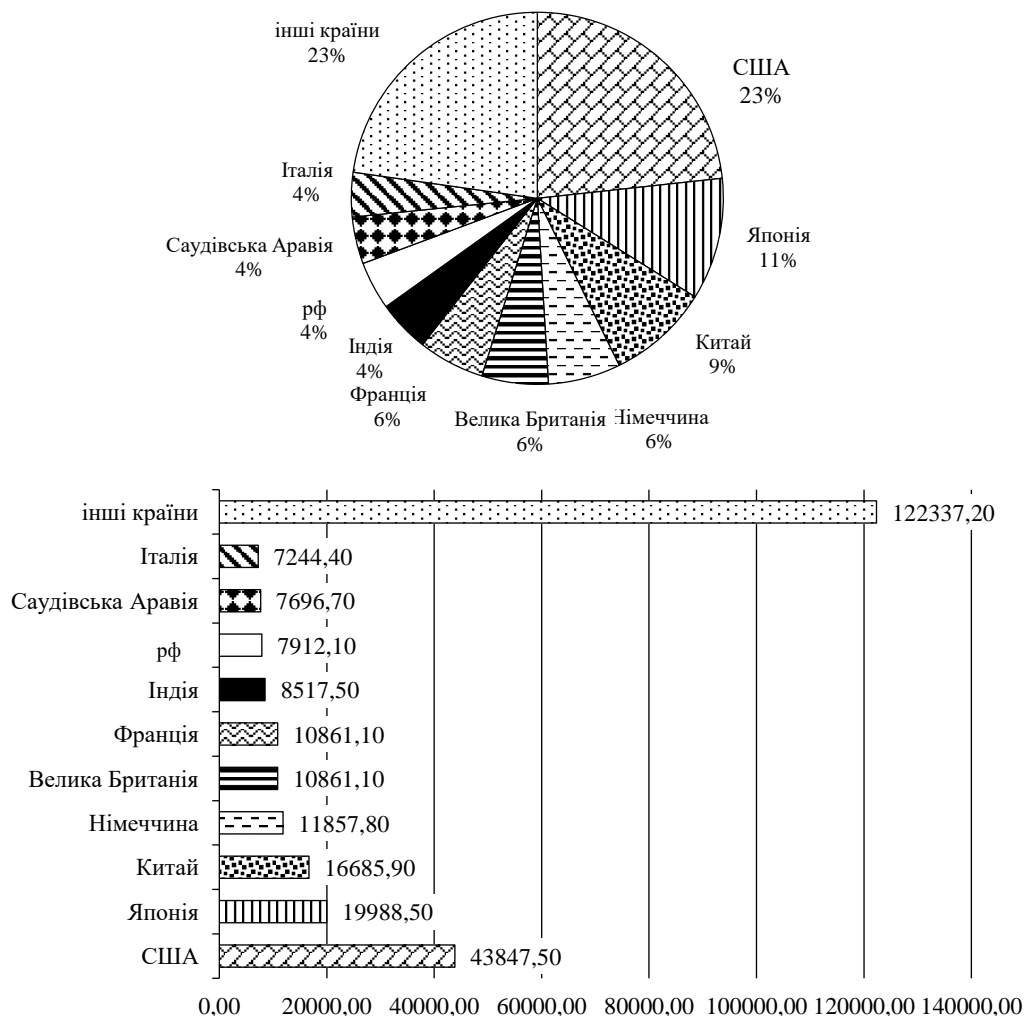

Рис. 1. Показники участі топ 10 країн – членів МБРР в акціонерному капіталі банку (у % та млн дол. США), станом на 17.05.2024 р.

Джерело: (World Bank Group, 2025, January 2).

З 2020 р. діє нова операційна модель діяльності Банку, спрямована на досягнення мети "покращення зростання та розвитку", в основі якої лежить посилення лідерства Банку з даних питань та застосування моделі допомоги, що керується країнами – її отримувачами. У документах МБРР *Management's Discussion & Analysis (2020)* зазначено, що введення двох посад віцепрем'єрів, діяльність яких зорієнтована на Африканський континент, спрямоване на вирішення широкого кола проблем континенту. Зокрема у 2020 р. МБРР для подолання наслідків COVID-19 повідомив про надання "50–55 млрд дол. США країнам-членам для підтримки зусиль у протидії пандемії, для підтримки охорони здоров'я та соціальних програм, що реалізуються іншими інституціями в межах ГСБ (МАР, МФК, БАГІ, МЦУІС).

2. Особливості використання фінансових ресурсів МБРР

Досліджуючи показники використання фінансових ресурсів МБРР, важливо враховувати кредитну діяльність Банку за допомогою показників чистих зобов'язань, валових виплат та чистих виплат. За наведеними на *рис. 2* даними простежується тенденція до скорочення показника чистих зобов'язань у 2016–2017 рр. на 7.118 млрд дол. США та зростання у наступні роки, рівень якого дорівнював 1.7 раза та 15.961 млрд дол. США. Щодо показників валових виплат та чистих виплат, що визначають загальні результати операцій МБРР, то вони мали спільну спадаючу динаміку у 2016–2018 рр. (через зменшення обсягів операцій з фінансування політики розвитку). Зазначене відобразилося на їх скороченні на 5.143 млрд дол. США та 7.559 млрд дол. США відповідно. Надалі спостерігається їх зростання в 1 та 2.3 раза, або 8.115 млрд дол. США та 7.098 млрд дол. США відповідно.

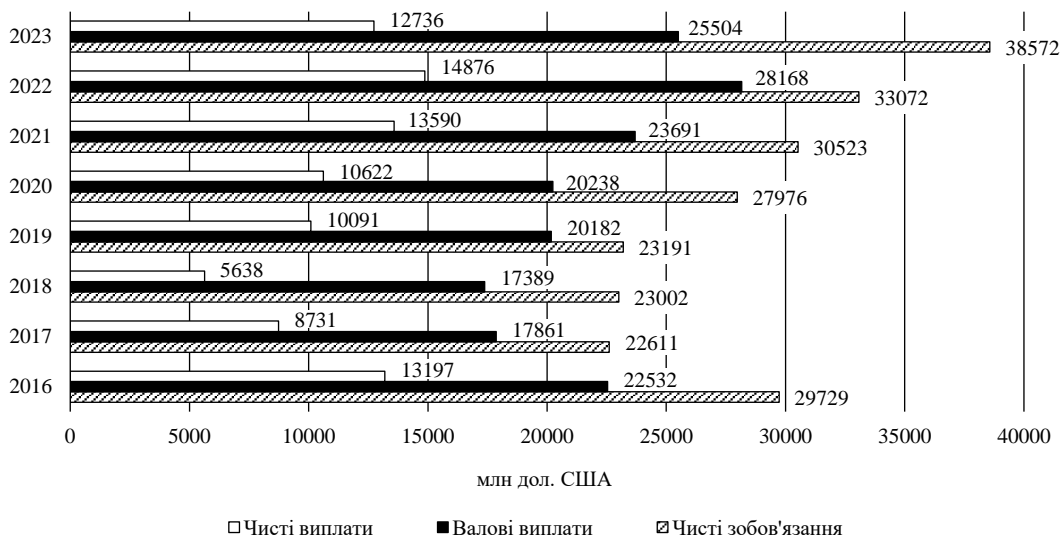

Рис. 2. Показники кредитної діяльності МБРР у 2016–2023 рр.

Джерело: (*Management's Discussion & Analysis, 2020; Management's Discussion & Analysis, 2023*).

Варто враховувати, що попри загальну тенденцію до зростання показників валових виплат та чистих виплат після 2020 р., найбільші їх обсяги були у 2022 р., а показник чистих зобов'язань у 2023 р. зріс у 1.16 раза, тобто на 5500 млн дол. США. Зростання чистих виплат за кредитами безпосередньо впливає на збільшення показника чистої заборгованості.

Така динаміка показників діяльності МБРР пов'язана з впливом заходів, впроваджуваних Банком у попередні роки, щодо формування та використання резервів, які накопичувалися з доходів до їх розподілу в межах фінансового року. Дані на *рис. 3* наочно демонструють значне

зростання прибутку до розподілу протягом 2016–2020 рр. Середні темпи його росту за окреслений період становили 125%, а найбільший показник був у 2018 р. і дорівнював 146% проти 2017 р. У 2021–2022 рр. його темпи зростання скоротилися й середній показник за два роки становив 0.77%. Позитивний вплив відіграло значне збільшення показника прибутку до розподілу у 2023 р., що дорівнювало 163% показника 2022 р. Таким чином, темпи зростання показника 2023 р. до 2016 р. становили 221.25%, або 719 млн дол. США.

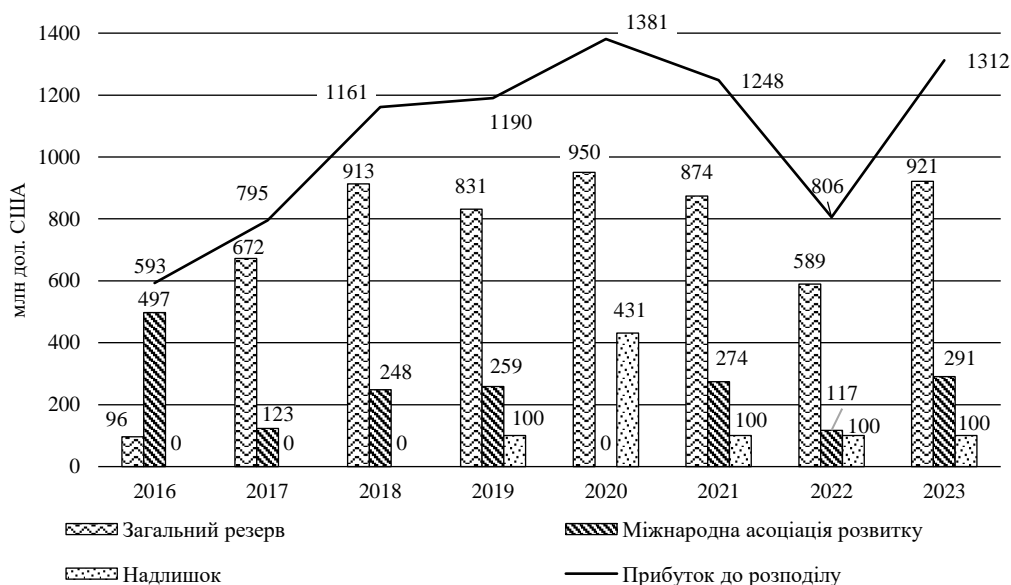

Рис. 3. Показники чистого прибутку та прибутку до розподілу МБРР у 2016–2023 рр., млн дол. США

Джерело: (Management’s Discussion & Analysis, 2020; Management’s Discussion & Analysis, 2023).

Загальна політика МБРР, що сприяла нарощуванню фінансового потенціалу Банку, дозволила профінансувати виділення коштів на підтримку заходів Міжнародної Асоціації Розвитку (МАР), а також загального резерву та формувати, починаючи з 2019 р., надлишок коштів. Середній щорічний показник темпів зростання загального резерву за вісім років становив 169.62%, при тому, що максимальне його значення зафіксовано у 2017 р. – 700% та мінімальне – 69% у 2022 р. Найкращі показники щодо формування та розподілу прибутку МБРР показують дані графіка за показником прибутку до розподілу у 2020 р. (це відбулося шляхом зростання чистого відсоткового доходу), що дозволило збільшити обсяги загального резерву та надлишку ресурсів. При цьому варто відзначити важливі моменти, що впливали на фінансові показники МБРР: по-перше, Радою керуючих Банку протягом 2016–2023 рр. затверджено виплати трансфертів у розмірі 3 044 млн дол. США, що призвело до чистого збитку банку у 2017 р. – 237 млн дол. США, а в 2020 р. – 42 млн дол. США відповідно; по-друге,

нереалізовані чисті прибутки (збитки) МБРР від переоцінки за ринковою вартістю за неторговельними портфелями банку не включені до доходу МБРР, що підлягає розподілу; по-третє, у 2020 р. не перерозподілено коштів до МАР. Виділення коштів МАР з 2017 р. відбувається із застосуванням формульного підходу, де врахована необхідність збільшення резервів МБРР за рахунок частини розподіленого доходу та фінансовий стан банку.

МБРР формує свій баланс у складі фінансової звітності, показники якого відображено на *рис. 4*. Головними його статтями є: загальні активи; чистий інвестиційний портфель; чиста заборгованість за кредитами; кредитний портфель. За результатами проведеного аналізу динаміки загальних активів МБРР на основі його балансу можна зробити висновок про їх тенденцію до зростання. Середньорічний показник темпів зростання у 2017–2020 рр. становив 16.48%, але у 2021–2023 рр. – 103.91%. При цьому ціна одного відсотка 2020 р. на 358.37 млн дол. США менше за ціну одного відсотка 2023 р. Загалом за весь досліджуваний період загальні активи зросли на 101 233 млн дол. США. Важливий вплив на фінанси МБРР справляють його інвестиційна політика та динаміка показників чистого інвестиційного портфеля. Протягом 2016–2021 рр. спостерігалась стабільна позитивна динаміка останнього, а середньорічний показник росту у зазначений період становив 111.43%, при тому, що найбільший розмір цього показника зафіксовано у 2017 р. – 138.46%.

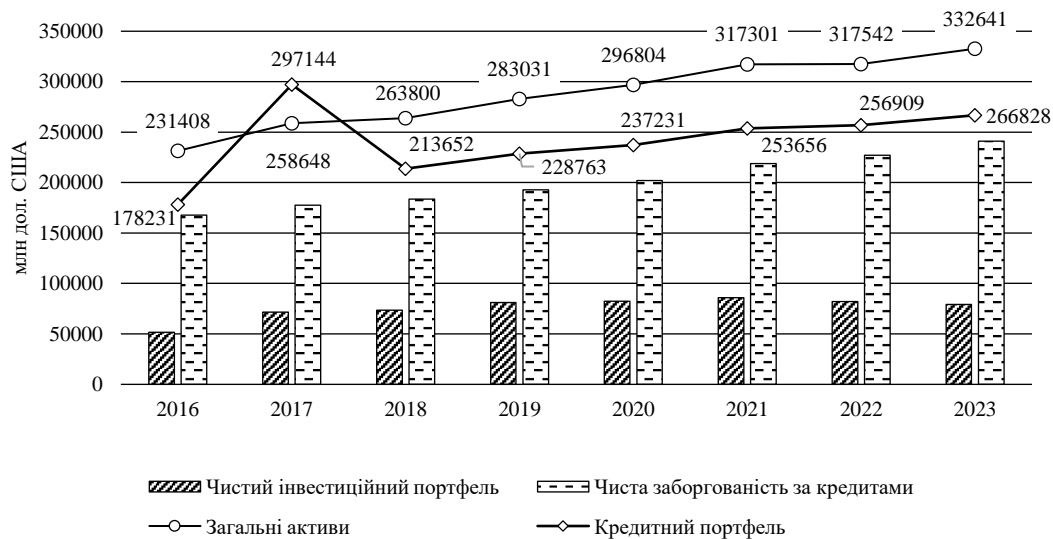

Рис. 4. Баланс МБРР за 2016–2023 фінансові роки, млн дол. США

Джерело: (*Management’s Discussion & Analysis, 2020; Management’s Discussion & Analysis, 2023*).

Зазначене спричинене зростанням на 60 млн дол. США обсягів нереалізованого прибутку від переоцінки інвестиційного портфеля порівняно з попереднім роком та покращанням ринкових умов у 2017 р.

(*Management's Discussion & Analysis*, 2017). У 2022–2023 рр. середньорічні показники росту становили 96.06%, а розмір чистого інвестиційного портфеля скоротився на 6 636 млн дол. США проти 2021 р.

Здійснення середньострокових та довгострокових запозичень дозволяє Банку нарощувати фінансовий потенціал, кредитувати проекти розвитку, задовольняти потреби у ліквідності. Враховуючи те, що Банк має високі кредитні рейтинги та надає переваги високоякісним інвестиціям, він може активно використовувати як фінансову підтримку акціонерів, так і здійснювати запозичення на фінансових ринках. Важлива роль належить діяльності, спрямованій на виконання країнами-позичальниками боргових зобов'язань перед МБРР. Кредитний портфель Банку показує нестабільну динаміку. Протягом досліджуваного періоду середньорічний показник його росту становив 108.78%, але, наприклад, у 2017 р. цей показник дорівнював 166.72% та був максимальним як в абсолютному, так і відносному вимірі, а у 2018 р. дорівнював 71.90%. У 2023 р. розмір кредитного портфеля МБРР на 30 316 млн дол. США був меншим, ніж у 2017 р. При цьому варто враховувати, що відбувається зменшення показника співвідношення власного капіталу до виданих позик з 22.9% у 2018 р. до 22% у 2023 фінансовому році, а на майбутнє передбачено подальше його скорочення до 19% (*A New Era in Development*, 2023; *Supporting Countries in Unprecedented Times: Main Report*, 2020).

У ході дослідження визначено значущість МБРР у проектах ГСБ за допомогою зіставлення частки Банку у фінансуванні країн – партнерів ГСБ. За показником зарезервованих коштів протягом 2016–2023 рр. частка Банку скоротилася з 46.32% у 2016 р. до 30.06% у 2023 р. За весь досліджуваний період вона становила в середньому 34.69%. За показником наданих ресурсів частка МБРР у фінансуванні ГСБ у середньому становила 38.95% та мала загальну динаміку до скорочення обсягів надання ресурсів. Варто брати до уваги й фінансову підтримку, яка надається МАР з боку МБРР для реалізації проектів у найбільш бідніших країнах – членах ГСБ. У досліджуваному періоді середні показники МАР становили 32.57% та 32.70% відповідно. За даними Річного звіту МБРР за 2023 фінансовий рік з десяти країн, що визначені як найбільші позичальники Банку, четверту позицію після Індії, Туреччини, Індонезії займає Україна з показником зарезервованих коштів у обсязі 3133 млн дол. США.

3. Перспективи розвитку МБРР як складової Групи Світового банку

Трансформації, що відбуваються в ГСБ, та сучасні виклики людству сформували нове бачення місії Світового банку щодо "подолання бідності та створення спільного процвітання на придатній для життя планеті – люди, процвітання, Планета" (*World Bank*, 2024).

Зміни глобального середовища впливають і на глобальні фінансово-кредитні інституції, про що вже зазначалось. Рада керуючих ГСБ активно працює в напрямі адаптивного розвитку установи до глобалізаційних викликів. Це сприяло формуванню нового бачення, місії та впроваджуваних ініціатив для посилення впливу установи, удосконалення підходів до надання допомоги та нарощування фінансового потенціалу.

Диференціація фінансування від МБРР, МАР та МФК дозволяє враховувати можливості країн з різним рівнем економічного розвитку щодо можливостей акумулювання внутрішніх ресурсів, залучення позикових коштів та активізацію приватних капіталів для забезпечення відновлення та сталого розвитку. Створення фінансових антикризових резервів та їх акумулювання у МБРР дозволяє фінансувати невідкладні заходи, спрямовані не лише на реагування, але й на запобігання криз. Важливим для удосконалення діяльності ГСБ стало прийняття нової стратегії *World Bank Group Strategy for Fragility, Conflict, and Violence 2020–2025 (WBG, 2020, February 27)*, що спрямована на досягнення прогресу у країнах, які характеризуються нестабільністю, конфліктами та насильством.

З огляду на значний регулюючий вплив ГСБ на світовий та національний розвиток країн-членів та потреби до адаптаційних змін у діяльності відповідно до світових викликів, ризиків та загроз, інституцією здійснено заходи зі збільшення капіталу у 2018 р. *Forward Look a Vision for the World Bank Group in 2030 (WBG. DC2016-0008, 2016, September 20)* та дорожню карту розвитку Групи інституцій до 2030 р. *Forward Look a Vision ... Main Messages (WBG. DC2016-0009, 2016, September 20)*. Розпочата активність має значні довгострокові наслідки не лише для WBG, але й для світового фінансового середовища та розвитку загалом. Утім, що її діяльність і впроваджені проекти сприяють реалізації цілей сталого розвитку, але й запроваджені практики та механізми позитивно впливають на інституційний розвиток у фінансовій сфері, є новаціями міжнародної співпраці, тож це сприяє стабільності світової фінансової архітектоніки, поєднанню державних, приватних та між інституційних рішень, вирішенню питань нестабільності, пандемій, конфліктів, що забезпечує узгодженість інтересів, рішень та дій тощо.

Посилення масштабів, сфер, інструментів впливу ГСБ на світову спільноту потребує посилення та "...зміцнення механізмів внутрішньої координації, узгодження стимулів, вивчення нових та посилення існуючих інструментів; та сприяння відносинам з більш широкою групою інституційних та приватних інвесторів... покращувати свою ефективність і внутрішню операційну модель...". Серед базових чинників змін, які сприятимуть посиленню фінансового потенціалу ГСБ, визначалися, зокрема, поповнення IDA18, удосконалення підходів до фінансової підтримки МАР від МБРР та МФК, підвищення ефективності МБРР та спроможності МФК сприяти формуванню

національних ринків, стимулювати залучення приватних інвестицій до потенційно важливих проєктів, а також посилення лімітів портфеля МІГА, що сприяє залученню додаткових прямих іноземних інвестицій (*WBG, DC2016-0009, 2016, September 20*).

Досягнення, здобуті за реалізації Дорожньої карти 2016, сприяли посиленню результативності та швидкості реагування на світові виклики ГСБ та вирішення проблем країн-членів. Важливі досягнення пов'язані з підвищенням результативності, розробкою нових показників, покращенням операційної ефективності, оптимізацією екологічної та соціальної політики, розробкою програм для реагування на глобальні виклики, запровадження гарантій ГСБ тощо.

Нова Дорожня карта розвитку (*WBG, 2023, January 13*) та пропозиції комітету з розвитку (*WBG, DC2024-0002, 2024, March 29*) визначили зміни до розвитку ГСБ у частині удосконалення фінансової моделі, механізмів, інструментів та питань щодо формування нових платформ співробітництва ГСБ з країнами-членами, іншими міжнародними інституціями та партнерами (*рис. 5*).

Модель фінансування	План дій/методологія розвитку
<ul style="list-style-type: none"> • Зменшення частки <i>IBRG Equity-to-Loan (E/L)</i>. • Гібридний капітал <i>IBRG</i>. • Платформа портфельних гарантій <i>IBRG</i>. • Структура фінансових стимулів для країн <i>IBRG</i>. • Стимули та платформа співфінансування. • Фінансування <i>IDA Crisis Response Window Plus (CRW+)</i>. • Запуск <i>IDA 21</i>. • Огляд системи адекватності капіталу <i>MAP</i> та оптимізація балансу. • Розширення капіталу до відкликання <i>МБРР</i>. • Фонд життєздатної планети. • Нові інструменти <i>IFC</i> та <i>MIGA</i> для мобілізації приватного капіталу. 	<ul style="list-style-type: none"> • Набір інструментів готовності до кризових ситуацій і реагування на них, а також боргові положення щодо зміни клімату. • Глобальна база даних ризиків ринків, що розвиваються. • Якість знань. • Розширений банк даних. • Академія Групи Світового банку. • Діагностика приватного сектору країни та огляди державних фінансів. • Одне представництво Групи Світового банку в країні. • Інвестиційна лабораторія приватного сектору. • Посилення та оптимізація впровадження <i>ESF</i>. • Платформа гарантій Групи Світового банку. Заходи операційної ефективності та ефективності. • Реформована модель залучення країни та підтримка впровадження. • Платформа сек'юритизації з підтримкою сховища. • Програми <i>Global Challenge</i>. Внесення змін до бюджету

Рис. 5. Новий підхід до моделі фінансування та план дій щодо розвитку Групи Світового банку

Джерело: складено авторами з (*WBG, DC2024-0002, 2024, March 29*).

Зазначені зміни, запроваджені підходи визначають перспективи розвитку інституцій ГСБ, забезпечують системний підхід до посилення сукупного фінансового потенціалу й регулюючого впливу на розвиток світової фінансової архітектоники та сталості розвитку.

Висновки

Проведене дослідження підтверджує гіпотезу про формування архітектури світової фінансової системи на засадах посилення регулюючого впливу та фінансового потенціалу глобальних фінансово-кредитних інституцій на прикладі Міжнародного банку реконструкції та розвитку. У контексті поставленої мети розкрито як історичні особливості створення та адаптаційні трансформації у процесі розвитку та діяльності МБРР, що впливали на обсяги, результативність й запровадження моделей акумулювання та використання його фінансів, визначало особливості реалізації місії, політики та проєктів.

Результати аналізу фінансового потенціалу МБРР дозволили визначити основні чинники його формування та нарощування: акціонерний капітал, впроваджені підписки на капітал серед країн-членів та запозичення Банку на міжнародних ринках. Дослідження структури акціонерного капіталу Банку та топ 10 країн-членів за найбільшими обсягами вкладених коштів засвідчило, що найбільші обсяги капіталів та кількість голосів під час прийняття рішень мають США, Японія та Китай. Показано глобальний вплив Банку на фінансове середовище, важливість нарощування фінансового потенціалу МБРР для забезпечення стабільності світової фінансової системи та окремих країн, зокрема у частині надання допомоги та підтримки зусиль щодо протидії пандемії, подолання наслідків *COVID-19*, фінансування проєктів зі зростання та розвитку. Розкрито особливості використання фінансових ресурсів МБРР, зокрема у частині кредитної діяльності Банку на основі показників чистих зобов'язань, валових і чистих виплат. Визначено загальну тенденцію до зростання показників валових виплат та чистих виплат після 2020 р. Розкрито чинники, що впливали на динаміку показника прибутку до розподілу протягом 2016–2023 р. та позитивний вплив заходів щодо формування та використання резервів, які накопичуються з доходів до їх розподілу в межах фінансового року. Показано важливу роль запровадження нової операційної моделі діяльності, спрямованої на покращення фінансування зростання та розвитку в контексті адаптивного розвитку Банку. Це сприяло нарощуванню фінансового потенціалу МБРР і дозволило профінансувати виділення коштів на підтримку заходів Міжнародної Асоціації Розвитку, а також формування загального резерву та надлишку коштів Банку з 2019 р. Проведений аналіз динаміки та структури Балансу МБРР дозволив визначити тенденцію до зростання загальних активів, значний позитивний вплив на його фінансові результати мали впроваджені інвестиційна політика та динаміка показників чистого інвестиційного портфеля. Розкрито вплив середньострокових та довгострокових запозичень Банку на нарощування власного фінансового потенціалу, кредитування проєктів розвитку, що реалізуються МБРР для забезпечення світової фінансової стабільності та відповідно до підписаних

міжнародних домовленостей, зокрема з ООН, задовольняти потреби у ліквідності. Реалізація місії МБРР забезпечується його кредитною діяльністю, що дозволяє перерозподіляти фінансові ресурси міжнародних ринків, залучених на найкращих умовах, до країн-членів, які потребують фінансової допомоги МБРР. Поступове зменшення показника співвідношення власного капіталу до виданих позик відповідає політиці Банку щодо подальшого його скорочення. Узагальнення перспектив розвитку МБРР як складової ГСБ засвідчило активне впровадження заходів щодо адаптивного розвитку установи до глобалізаційних викликів. Це забезпечило формування нового бачення щодо місії та впроваджуваних ініціатив для посилення впливу установи, удосконалення підходів до надання фінансової допомоги країнам-членам та нарощування фінансового потенціалу відповідно до прийнятої *Strategy for Fragility, Conflict and Violence* (2020–2025). Враховуючи рівень взаємовідносин між країнами – членами ГСБ та їхню кількість, можна вважати, що такі зміни стають початком нового етапу розвитку світової фінансової системи в частині міждержавного співробітництва для досягнення цілей сталого розвитку та з урахуванням національних потреб, особливостей та глобальних викликів. Майбутні наукові дослідження мають визначати моделі формування архітектури світової фінансової системи з урахуванням пріоритетів сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ/REFERENCE

Articles of Agreement. (2012). *IBRD*. <https://www.worldbank.org/en/about/articles-of-agreement/ibrd-articles-of-agreement>

Blom, J. (2021). The Institute of International Finance: From Poacher to Gamekeeper? *Business and Politics*, 23(1), 178. <https://www.cambridge.org/core/journals/business-and-politics/article/institute-of-international-finance-from-poacher-to-gamekeeper/FC4CA1B46C080E756B84DA693A34771B>

Broome, A., Homolar, A., & Kranke, M. (2018, *September*). Bad science: International organizations and the indirect power of global benchmarking. *European Journal of International Relations*. <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/1354066117719320>

Camdessus, M. (2005, *November*). International Financial Institutions: Dealing with New Global Challenges. *International Monetary Fund*. <https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781451950199/ch02.xml?tabs=fulltext1>

Explore History. (2024, June 09). *The World Bank*. <https://www.worldbank.org/en/archive/history#>

Fernandes, C. (2024, *November*). The lost call for international financial architecture reform in the G20. *Brettonwoods project*. <https://www.brettonwoodsproject.org/2024/10/the-lost-call-for-international-financial-architecture-reform-in-the-g20/>

IBRD. (2017, June 30). *Management's Discussion & Analysis and Financial Statements International Bank for Reconstruction and Development*. <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2010/fy17-q4-annual-mdafinancial-statements.pdf>

IBRD. (2020, June 30). *Management's Discussion & Analysis and Financial Statements International Bank for Reconstruction and Development*. <http://pubdocs.worldbank.org/en/732821597064968827/IBRD-Financial-Statements-June-2020.pdf/>

IBRD. (2023, June 30). *Management's Discussion & Analysis and Financial Statements International Bank for Reconstruction and Development*. <https://www.ifc.org/content/dam/ifc/doc/2023/FY23-Annual-Information-Statement.pdf>

International Bank for Reconstruction and Development Subscriptions And Voting Power Of Member Countries. (2025, January 2). *World Bank Group*. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a16374a6cee037e274c5e932bf9f88c6-0330032021/original/IBRDCountryVotingTable.pdf>

Lessambo, F. (2015). *International Financial Institutions and Their Challenges*. Palgrave Macmillan US, 15. <https://www.perlego.com/book/3506936/international-financial-institutions-and-their-challenges-a-global-guide-for-future-methods-pdf>

McNamara, Robert S. (1973, September 24). *Address to the Board of Governors by Robert S. McNamara (English)*. Presidential speech Washington, D.C.: World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/930801468315304694/Address-to-the-Board-of-Governors-by-Robert-S-McNamara>

Relationship Agreement with UN and IMF. (1947). *Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations*, 16 UNTS(108), 325–328. <https://research.un.org/en/docs/unsystem/imf>

Specialized Agency relationship agreement IBRD and UN. (1947). *Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations*, 16(109), 341–344. <https://research.un.org/en/docs/unsystem/worldbank>

The World Bank. (2023). *World Bank Annual Report 2023: A New Era in Development*. <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/40219>

United Nations and International Bank for Reconstruction, and Development (Acting for and on behalf of the International Finance Corporation) (1957). *Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations*, 265(546), 312–318. <https://research.un.org/en/docs/unsystem/worldbank>

United Nations and International Development Association. (1957). *Treaty Series. Treaties and international agreements registered or filed and recorded with the Secretariat of the United Nations*, 394(582), 221–229. <https://research.un.org/en/docs/unsystem/worldbank>

WBG DC2016-0008. (2016, September 20). *Development Committee. Forward Look a Vision for the World Bank Group in 2030*. <https://pubdocs.worldbank.org/en/545241485963738230/DC2016-0008.pdf>

WBG, DC2016-0009. (2016, September 20). *Forward Look a Vision for the World Bank Group in 2030 – Main Messages*. <https://pubdocs.worldbank.org/en/420891485984810099/DC2016-0009.pdf>

WBG, DC2024-0002. (2024, March 29). *From Vision to Impact Implementing the World Bank Group Evolution*. https://www.devcommittee.org/content/dam/sites/devcommittee/doc/documents/2024/Final_DC2024-0002.pdf

WBG. (2023, January 13). *Evolving the World Bank Group's Mission, Operations, and Resources: A Roadmap*. <https://www.worldbank.org/en/news/statement/2023/01/13/world-bank-group-statement-on-evolution-roadmap>

World Bank Group. (2020). *The World Bank Annual Report 2020: Supporting Countries in Unprecedented Times: Main Report*. <http://documents.worldbank.org/curated/en/585151601566378168/Main-Report>

World Bank Group. (2020, February 27). *World Bank Group Strategy for Fragility, Conflict, and Violence 2020–2025*. <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/844591582815510521/world-bank-group-strategy-for-fragility-conflict-and-violence-2020-2025>

World Bank. (2024). *Poverty, Prosperity, and Planet Report 2024: Pathways Out of the Polycrisis*. <https://hdl.handle.net/10986/42211>

Клименко, К. В. (2017). Зарубіжний досвід співробітництва з Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Міжнародною асоціацією розвитку. *Наукові праці НДФІ*, (1), 16–40. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2017_1_3

Klymenko, K. V. (2017). Foreign experience of cooperation with International Bank for Reconstruction and Development and International Development Association. *Scientific works. NDFI*, (1), 16–40. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2017_1_3

Кожухова, Т. В. (2016). Фінансування Світовим банком проектів розвитку в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Економіка і менеджмент*, (15), 17–20. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_15_6

Kozhukhova, T. V. (2016). World Bank Financing of the development projects in Ukraine. *International Humanitarian University Herald. Economics and Management*, (15), 17–20. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2016_15_6

Колосова, В. (2023). Допомога групи Світового банку Україні у період війни та відновлення країни. *Національний інститут стратегічних досліджень*. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni->

Kolosova, V. (2023). Dopomoga grupy Svitovogo banku Ukrayini u period vijny' ta vidnovlennya krayiny. *National Institute for Strategic Studies*. <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni->

vidnosyny/dopomoha-hrupy-svitovoho-banku-ukrayini-u-period-viyny-ta	vidnosyny/dopomoha-hrupy-svitovoho-banku-ukrayini-u-period-viyny-ta
Колосова, В. П. (2016). Фінанси міжнародних інституцій в Україні. <i>Київ. нац. торг.-екон. ун-т</i> , 504. https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/b627e66ba9374fe51e0c97547d132ceb.pdf	Kolosova, V. P. (2016). Finance of international institutions in Ukraine. <i>State University of Trade and Economics</i> , 504. https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/b627e66ba9374fe51e0c97547d132ceb.pdf
Северіна, Х. І. (2017). Кредитування Світовим банком проектів розвитку інфраструктури в Україні. <i>Наукові праці НДФІ</i> , (1), 114–121. http://npndfi.org.ua/docs/NP_17_01_114_uk.pdf	Severina, K. (2017). Lending by the World bank for infrastructure development projects in Ukraine. <i>Scientific works. NDFI</i> , (1), 114–121. http://npndfi.org.ua/docs/NP_17_01_114_uk.pdf
Сіденко, С., & Кульбіда, М. (2020). Міжнародні фінансові організації у процесах економічної модернізації країн. <i>Міжнародна економічна політика</i> , 1-2(32-33), 100–136. http://iepjjournal.com/en/issue-32-33-2020.html	Sidenko, S. & Kulbida, M. (2020). International financial organizations in the economic modernization processes of countries. <i>The International Economic Policy</i> , 1-2(32-33), 100–136. http://iepjjournal.com/en/issue-32-33-2020.html
Сльозко, О. О. (2015). Оцінка ефективності інвестиційних проектів МБРР та ЄБРР в Україні. <i>Глобальні та національні проблеми економіки</i> , (7), 66–71. http://global-national.in.ua/issue-7-2015/15-vipusk-7-veresen-2015-r/1185-slozko-o-o-otsinka-efektivnosti-investitsijnikh-proektiv-mbr-та-ebrr-v-ukrajini	Slozko, O. O. (2015). Estimation of Investment Projects of the IBRD and the EBRD in Ukraine. <i>Global and national problems of the economy</i> , (7), 66–71. http://global-national.in.ua/issue-7-2015/15-vipusk-7-veresen-2015-r/1185-slozko-o-o-otsinka-efektivnosti-investitsijnikh-proektiv-mbr-та-ebrr-v-ukrajini
Терещенко, Г. М. (2018). Перспективи та пріоритети використання фінансово-кредитного інструментарію Світового банку. <i>Фінанси України</i> , (10), 111–128. http://finukr.org.ua/docs/FU_18_10_111_uk.pdf	Tereshchenko, H. M. (2018). Prospects and priorities of the use of the World Bank's financial and credit instruments, <i>Finance of Ukraine</i> , (10), 111–128. http://finukr.org.ua/docs/FU_18_10_111_uk.pdf
Чугунов, І. Я. & Кучер, Г. В. (2022). Фінанси Міжнародного валютного фонду. <i>Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право</i> , (2), 77–95. http://zt.knute.edu.ua/index.php?lang=en&Itemid=791	Chugunov, I. & Kucher G. (2022). Finance of the International Monetary Fund. <i>Foreign trade: economics, finance, law</i> , (2), 77–95. http://zt.knute.edu.ua/index.php?lang=en&Itemid=791

Конфлікт інтересів. Автори заявляють, що вони не мають фінансових чи нефінансових конфліктів інтересів щодо цієї публікації; не мають відносин із державними органами, комерційними або некомерційними організаціями, які могли б бути зацікавлені у поданні цієї точки зору. З огляду на те, що автори працюють в установі, яка є видавцем журналу, що може зумовити потенційний конфлікт або підозру в упередженості, остаточне рішення про публікацію цієї статті (включно з вибором рецензентів та редакторів) приймалося тими членами редколегії, які не пов'язані з цією установою.

Автори не отримували прямого фінансування для цього дослідження.

Чугунов І., Кучер Г. МБРР у формуванні архітекtonіки світової фінансової системи. *Scientia fructuosa*. 2025. № 1. С. 27–44. [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)02](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)02)

*Надійшла до редакції 26.11.2024.
Прийнято до друку 12.01.2025.
Публікація онлайн 17.02.2025.*